ERFGOEDDAG

Hoe maakt u het?



ZONDAG
28 APRIL
LEUVEN

ERFGOEDDAG

Hoe maakt u het?

WWW.ERFGOEDDAGLEUVEN.BE

GRATIS PROGRAMMA

Over het hoofd en de handen

Beste erfgoedliefhebber,

U kent vast iemand die "goed is met haar of zijn handen". Een familielid, vriend, buur of kennis die mooie, functionele of gewoon indrukwekkende dingen kan maken en waar u bewonderend naar opkijkt. Of misschien bent u zelf wel iemand die de handen uit de mouwen steekt, vrijwillig of om den brode. Dan kent u het warme plezier en de trots van zelf iets gemaakt te hebben. En dan weet u ook hoe u 'al doende leert' en hoeveel tijd het kost om iets écht onder de knie te krijgen.

We staan er allicht te weinig bij stil, maar bijna alles dat ons omringt en waar we gebruik van maken is … mensenwerk. Denk maar aan de kleren die we dragen, de meubels die ons leven vergemakkelijken en vullen, het boek dat we openslaan of de krant die we lezen, het verfrissende drankje dat we nuttigen en noem maar op. Probeer u de wereld eens voor te stellen zonder al die handen die alles hebben vervaardigd.

Uit het verleden zijn talloze voorwerpen en ook niet-tastbare zaken tot ons gekomen. Tijdens de 19e Erfgoeddag, op zondag 28 april, bent u welkom bij een 640-tal organisaties en individuele vakmannen en -vrouwen. Zij nodigen u uit om even stil te staan bij wat er allemaal komt kijken bij 'vakmanschap'. Kennis, kunde en vooral ook veel goesting die vaak over de generaties wordt doorgegeven, van hand tot hand. Met het oog op de toekomstige generaties zorgt de Vlaamse overheid er mee voor dat erfgoed kan bewaard, ervaren en zo goed en divers mogelijk kan gebruikt worden. Daartoe is er sinds 1 januari een nieuw Erfgoeddecreet in werking: het wettelijk kader waarin de hele cultureel-erfgoedsector met zijn duizenden musea, archieven, erfgoedbibliotheken en vrijwilligersorganisaties opereert. Zelf heb ik dit jaar een oproep gelanceerd voor een tweede reeks projecten rond het doorgeven van ambachtelijke vaardigheden tussen 'meesters' en 'leerlingen'.

Want die leren onophoudelijk van elkaar en tillen elkaar verder op. Bovendien kan het meesterschap van een ambachtsman of -vrouw zich vertalen in een bloeiende onderneming. Het culturele ondernemerschap, dat weet u ongetwijfeld, vind ik erg belangrijk.

In dat opzicht blijft de Erfgoeddag zijn functie als laboratorium en platform vervullen: hier worden contacten gelegd, plannen gesmeed en concrete initiatieven uit de grond gestampt. Alleen daarom al is het evenement een aanrader en uw aandacht waard. Het recordaantal ingeschreven activiteiten – bijna 1.000! – toont ook aan dat de organisatoren zich uit de naad werken om u een boeiend, veelzijdig en bovendien gratis programma aan te bieden.

Dank aan FARO voor de coördinatie, en in het bijzonder aan Tine Vandezande, Michelle Van Meerhaeghe en hun collega's. Dank ook aan alle deelnemers, zowel professionele organisaties als verenigingen en vrijwilligers. Zij willen u laten zien wat erfgoedwerk is en waarom het echt een verschil maakt. U zult ongetwijfeld merken dat erfgoedwerk zowel uw hoofd als uw handen aanspreekt. En voor u het goed en wel beseft, bent ook u gebeten door de erfgoedmicrobe.

Ik wens het u van harte toe!

Sven Gatz

Viceminister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel



VOORWOORD SCHEPEN

Hoe maakt u het?

Beste Leuvenaar,
Beste bezoeker,

De jaarlijkse Erfgoeddag is al aan zijn 19e editie toe. Daar zetten we in Leuven graag mee op in. Elk jaar een beetje meer, een beetje anders, aangepast aan het thema en aan de organisaties hun ideeën, noden, wensen en de erfgoedverhalen die ze willen delen. Voor u uiteraard, want de Erfgoeddag is er om u op 1 dag zo veel mogelijk ervaringen mee te geven. Om u een fijne, inspirerende dag vol gratis activiteiten te bieden met het Leuvens erfgoed in de hoofdrol. Om u te laten voelen hoe veelzijdig dit erfgoed is, hoeveel mensen zich hierom bekommeren en waarom. En om u te laten ervaren dat erfgoed niet enkel over het verleden, maar ook over vandaag en morgen gaat. Dat laten we zien vanuit het thema 'Hoe maakt u het?' dat ambacht en vakmanschap in de kijker zet.

We starten de Erfgoeddag dit jaar in het stadhuis, want als gotisch topmonument is dit uiteraard echt een toonbeeld van vakmanschap. Jongeren van het VTI lieten zich erdoor inspireren en creëerden samen met kunstenaar Hans Geyens een robot die symbool staat voor de futuristische ambachtsman. En ook de jongeren van MIJNLEUVEN werkten mee aan deze Erfgoeddag. Ze geven via workshops en eigen creaties een blik op de ambachten van de toekomst.

We duiken ook terug in de tijd met de figuur van Pieter Coutereel en de opstand van de ambachten in 1360. In de schatkamer van het stadhuis waant u zich met een VR-bril even als zijn standbeeld op de gevel van het stadhuis. Maar er zijn ook soundscapes en originele archiefstukken. U ziet kunstenaars aan het werk en hoort experten aan het woord. Want, inderdaad in Leuven hebben we heel wat vakmensen, binnen en buiten de erfgoedsector.

Dat toont ook de virtuele route van het Erfgoedlabo Leuven, die makers en erfgoedspecialisten aan het woord laat over hun passie, kunde of (erfgoed)ambacht.

Ontdek het zelf op www.erfgoedlabo.be/erfgoeddag en kom het vooral allemaal live meemaken op zondag 28 april op 12 verschillende locaties in de stad.

Heel graag tot dan!

Denise Vandevoort
Schepen van cultuur, toerisme, evenementen, deeltijds kunstonderwijs en senioren

ERFGOEDLABO LEUVEN

erfgoedlabo.be

Het Erfgoedlabo Leuven is een samenwerkingsverband van de professionele erfgoedspelers in Leuven. In dialoog met andere erfgoedorganisaties binnen en buiten Leuven willen ze hun kennis en expertise delen en zo elkaar versterken. Op die manier willen ze Leuven als dynamische erfgoedstad op de kaart zetten.

Voor deze Erfgoeddag bundelen ze voor het eerst hun krachten en werken zij twee inhoudelijke routes uit. Een route focust op de makers van vandaag en de andere belicht het veelzijdige beroep van de erfgoedspecialist. Je vindt deze twee thema's als labels terug in de brochure.

Makers van vandaag | Erfgoedspecialist

Wil je al meer weten? Kijk dan ook op www.erfgoedlabo.be/erfgoeddag, breng een virtueel bezoek aan de locaties en bekijk de filmpjes van de makers en experten aan het woord.

Iedereen is welkom op de evenementen van de stad Leuven. Wens je meer informatie rond toegankelijkheid van Erfgoeddag voor mensen met een beperking?
Mail dan naar toegankelijkheid@leuven.be.

Activiteiten per locatie

1.STADHUIS

- Centraal infopunt en start virtuele route
- Installatie Leuvense kunstenaars
- Interactieve route: In het spoor van Pieter Coutereel
- Vertrek wandeling: Pieter Coutereel
- Slow Book Festival
- MIJNLEUVEN: Jonge creaties en jongeren-workshops

Raadskelders

- Expo: Het ambacht van vriendschap
- Evocatie: Het Leuvense brouwersverleden

2.UNIVERSITEITSHAL

- Expo en workshop: Koffie, een kunst
- Expo: Vervaardigd voor de wetenschap
- Rondleiding in de Universiteitshal

3. STADSARCHIEF

- Expo: Gezegeld Leuven
- Rondleiding achter de schermen
- Workshop: Maak je eigen zegel 
- Demonstratie: Fotolab

4. RIJKSARCHIEF

- Expo en lezing: Documenten van wereldbelang gerestaureerd
- Rondleiding achter de schermen
- Expo: Hoe vervalst u het?

5. UNIVERSITEITSARCHIEF EN UNIVERSITEITSBIBLIOTHEEK

- Presentatie: Documenten van wereldbelang bewaard
- Rondleiding achter de schermen
- Demonstratie: Papier restaureren
- Expo: Herman Teirlinck als boekbandontwerper
- Bezoek aan het gebouw en de Bibliotheektoren

6. M - MUSEUM LEUVEN

- Rondleiding: Ambachten in de M-collectie
- Virtuele tour met de M-app
- Lezing: Restauratie Sint-Pieterskerk

7. KADOC-KAPEL

- Expo: Textiel = erfgoed x kunst?

8. ABDIJ VAN PARK

Vredesbeiaard en Abdijkerk

- Expo en workshop: Vakmanschap van de klokkengieter en de beiaardier 

Library of Voices, Norbertuspoort

- Demonstratie: Muziekhandschriften digitaliseren

Museum PARCUM

- Rondleiding in museum en abdij
- Rondleiding voor kinderen 
- Expo: Religie - Helend - Verdelend

9. HEILIG HARTINSTITUUT HEVERLEE

- Expo en workshop: De Tapijtschool van Heverlee 

10. CERA

- Gezinsactiviteit: Musica Futurista 
- Op afspraak bij de muziekdokter

11. KERAMIEKATELIER

- Demonstratie: Keramiek en porselein

12. SCOUTSMUSEUM

- Expo: Ambachten en scouting

13. OPEK

- Vertrekpunt wandeling: Van ambachtenzone naar European Green Leaf 2018

 Voor kinderen

Voor jongeren

erfgoedlabo.be


13. OPEK
12. SCOUTSMUSEUM
4. RIJKSARCHIEF
3. STADSARCHIEF
6. M - MUSEUM LEUVEN
1.STADHUIS
2. UNIVERSITEITSHAL
10. CERA
5. UNIVERSITEITSARCHIEF
EN UNIVERSITEITSBIBLIOTHEEK
7. KADOC-KAPEL
11. KERAMIEKATELIER
9. HEILIG HARTINSTITUUT HEVERLEE
8. ABDIJ VAN PARK



1. Grote Markt 9
2. Zeelstraat 3
3. Rijschoolstraat 4
4. Vaartstraat 24
5. Mgr. Ladeuzeplein 21
6. L. Vanderkelenstraat 28
7. Vlamingenstraat 39
8. Abdij Van Park 4-7
9. Naamsesteenweg 355
10. Muntstraat 1
11. A. Vesaliusstraat 48a/49
12. Sint-Geertruiabdij 5
13. Vaartkom 4

1. STADHUIS



© David Deglin

Centraal infopunt

Start je bezoek op Erfgoeddag in het stadhuis

Het stadhuis is de centrale locatie van Erfgoeddag in Leuven. Tussen 10 en 11.30 uur kan je hier, zolang de voorraad strekt, terecht voor een koffietje terwijl je een gratis programmaboekje ophaalt of terwijl je alvast virtueel enkele locaties en activiteiten van Erfgoeddag verkent.

Virtueel door het programma

ERFGOEDLABO LEUVEN

Het stadhuis is ook het vertrekpunt voor de inhoudelijke routes van het Erfgoedlabo. Binnen Erfgoedlabo Leuven willen de Leuvense erfgoedorganisaties op verschillende terreinen samenwerken. Voor Erfgoeddag ontwikkelden ze een digitale toepassing waarmee je alvast virtueel op bezoek kan in locaties van deze Erfgoeddag. Per locatie komt ook een maker of expert aan het woord om zo zijn of haar ambacht, vakmanschap of erfgoedexpertise voor te stellen. Op basis hiervan kan je je verdere erfgoedroute uitstippelen, nadat je de rest van het stadhuis hebt verkend.

Met je UiTPAS kan je in het centrale infopunt in het stadhuis een punt sparen of inruilen voor een voordeel. Ook in M - Museum Leuven, KADOC-KU Leuven en museum PARCUM kan je met je UiTPAS punten scoren.

UiT PAS LEUVEN

PRAKTISCH:

- Doorlopend tussen 10 en 18 uur

INSTALLATIE

Leuvense kunstenaars en hun vakmanschap

Kroonluchters

Geïnspireerd op de pinakels, de gotische siertorens op het stadhuis, maakte designer **Bram Kerkhofs** nieuwe luchters. Ze hangen ondertussen te pronken in de wandelzaal van het stadhuis. In een filmpje vertelt hij over het zorgvuldige maakproces waarvoor hij meer dan 3500 stalen plaatjes in elkaar zette als een soort driedimensionale puzzel .



© Mojuice

Rope

In het kader van ambachten stelt Leuvens kunstenaar **Ief Spincemaille** de vlechtinstallatie van zijn kunstwerk 'Rope' op in het stadhuis. Rope is een touw van 60 meter lang en 30 cm dik. Het is disproportioneel groot gemaakt en heeft daardoor zijn functie verloren. Spincemaille reist rond met zijn 60 meter lange Rope om het opnieuw functie en betekenis te geven. De installatie, een zelf ontwikkelde machine, laat zien hoe Rope met de hand gevlochten wordt. Het vlechten gebeurt samen met de gedetineerden van Leuven Centraal.



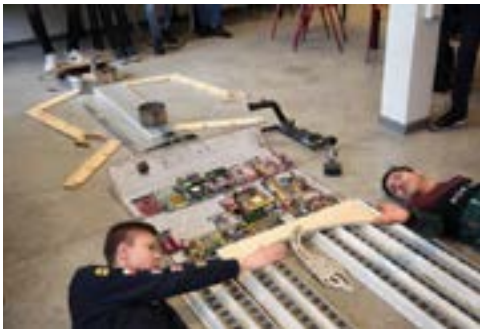

© Chris Storme

Op Erfgoeddag vlechten Spincemaille en zijn team live in het stadhuis.
www.ropeblog.com

Hoogtewerk

Op de Grote Markt vind je 'Hoogtewerk', een creatie die kunstenaar **Hans Geyens** samen met leerlingen van het tweede jaar nijverheid van VTI (Vrij Technisch Instituut) Leuven maakte. Geïnspireerd door de bouw van het stadhuis als product van vele ambachtslieden (bouwheer, beeldhouwer, houtbewerker, …) creëerden ze met zwerfmaterialen een robot. Opgesteld op de Grote Markt gaat hij de confrontatie aan met de monumentale beeldengevel. Voor de jongeren, zijn makers, staat hij symbool voor de futuristische ambachtsman.

Dit participatief project is een samenwerking tussen MUS-E Belgium en Erfgoedcel Leuven.

© Karel Verhoeven

INTERACTIEVE ROUTE

In het spoor van Pieter Coutereel

Met het verhaal van de opstand van de ambachten in 1360 als leidraad verken je de verschillende kamers van het stadhuis. De interactieve route eindigt met de 'making-of' en enkele workshops door jongeren van MIJNLEUVEN. Van de Leuvense ambachten in de 14e eeuw tot de ambachten van de toekomst.

Virtual reality in de schatkamer

Zet je VR-bril op in de schatkamer en maak kennis met Pieter Coutereel, die als bevoorrechte patriciër toch de opstand van de ambachten in 1360 aanvoerde. Neem zijn plaats in op de beeldengevel van het stadhuis en beleef het verhaal vanuit verschillende standpunten.

Archiefstukken in de klerkenkamers

In de klerkenkamers van de vroegere schepenbank zie je een originele oorkonde, een van de topstukken uit het stadsarchief. Dit charter bekrachtigde de rechten van de ambachten in 1378. En je ontdekt het middeleeuwse 'bedevaertboeck' met een lijst van opstandige Leuvenaars. Het stadsbestuur stuurde hen als straf verplicht op bedevaart. Een soundscape roept de sfeer van de opstand op.

Tableaux vivants in de gotische zaal

In deze zaal waar ook de gemeenteraad plaatsvindt, sta je oog in oog met het schilderij van Pieter Coutereel. Hier verscheurt hij de voorrechten van de patriciërs. Een videoprojectie brengt dit 19e-eeuwse schilderij van André Hennebicq tot leven.
Voor deze zaal portretteerde Hennebicq ook enkele ambachtslieden. Jongeren van Drink & Draw lieten zich hierdoor inspireren en zetten er hun nieuwe portretten naast. Een gids van Leuven+ is aanwezig en kan antwoorden op jouw (historische) vragen.

Restauratie van de salons

Dat het stadhuis een huis van vele ambachten is, merk je ook in de salons. In het najaar zullen deze ruimtes gerestaureerd worden. Experte Linda Van Dijck onderzocht ter voorbereiding de opeenvolgende verflagen in dit interieur. Ze deelt doorlopend graag haar bevindingen met jou.



© Stadsarchief Leuven

PRAKTISCH:

- Van 10 tot 18 uur
- Wandelzaal, schatkamer, klerkenkamers, gotische zaal toegankelijk voor rolstoelgebruikers
- Kabinet burgemeester en collegezaal, niet toegankelijk voor rolstoelgebruikers

Toekomstplannen in de collegezaal

In de vroegere collegezaal werp je een blik op de toekomstplannen voor het stadhuis. Tegen 2026 wordt dit een open huis voor de Leuvenaar en de bezoeker.

Champagne in het kabinet

In het vroegere burgemeesterskabinet hangen de schilderijen van de zeven Leuvense Geslachten, bevoorrechte families van patriciërs die het bestuur van de stad in handen hadden. Een gids van Leuven+ geeft duiding bij deze portretten en bij dit stukje Leuvense geschiedenis. Geïnspireerd door deze geslachten, liet SALSA!, de vriendenkring van het archief, champagnes bottelen die elk een etiket van een van deze geslachten dragen. Kom proeven van Van Rode, Verrusalem, van Calsteren, Uten-Liemingen en Gielis.

WANDELING

Pieter Coutereel

Organisatie: Leuvens Historisch Genootschap

Heb je na je bezoek aan het stadhuis nog niet genoeg van Coutereel? Sluit je aan bij de wandeling van het Leuvens Historisch Genootschap. De gidsen nemen je mee langs plekken in de stad, die verbonden zijn met zijn strijd voor de ontvoogding van de ambachtslieden. Dankzij Coutereel kregen de ambachten eindelijk inspraak in het stadsbestuur. Zijn strijd was een aanzet naar de eerste vorm van democratie na eeuwen feodaliteit.

PRAKTISCH:

- Wandeling om 11 uur en 15 uur, vertrekken aan de pui van het stadhuis
- Inschrijven via lhg@telenet.be (vermelding Coutereel)

Slow Book Festival

Organisatie: 30CC en Leuven Leest

Op Erfgoeddag vindt ook de zesde editie van het Slow Book Festival plaats. In het stadhuis kan je auteur Yves Petry in levende lijve ontmoeten. In een klein groepje ga je met hem in gesprek over zijn boek 'De Geesten'. Daarnaast kan je tussen 13 en 17 uur terecht in het Bookswap – meeting point in de hal van het stadhuis. Breng een boek mee en deel het.

Slow Book Sessie met Yves Petry

- In vroegere kabinet burgemeester
- Om 14 uur (tot 15.15 uur)
- Let op! Tickets en reservatie via www.30cc.be

WORKSHOPS

Erfgoed voor en door jongeren

MIJNLEUVEN

Erfgoed en jongeren? Een topcombinatie! MIJNLEUVEN, het jongerenlabel van de stad Leuven, bewijst tijdens Erfgoeddag dat het thema ambachten nog steeds springlevend is. Vier jonge artiesten werken mee aan het decor van de interactieve route in het historische stadhuis. Hun werken kan je er de hele dag door bewonderen.

Giuseppe Minervini in de klerkenkamers

Giuseppe Minervini is een moderne chroniqueur of kroniekschrijver. Hij zet gedachten om in kortverhalen, gevoelens om in poëzie en verhalen om in zijn eerste roman. Voor Erfgoeddag kroop hij in zijn pen om de opstand van de ambachten in 1360 en het brede repertoire van Leuvense ambachten te beschrijven. Hij zette zijn geschreven woord om in een boeiende soundscape die te horen is in de klerkenkamers van het historische stadhuis.



Siggy Slock, Phaedra Derhore en Anneka Robeyns in de gotische zaal

Phaedra Derhore is striptekenares, Siggy Slock een schilderes met een passie voor portretten en Anneka Robeyns verdiept zich als schilderes in waterverf. Geïnspireerd door de 19e- eeuwse schilderijen uit de gotische zaal van het stadhuis maakten de dames een reeks moderne schilderijen. De een gewapend met verfborstel, de ander met een computermuis. Laat je overdonderen door het resultaat.



JONGERENWORKSHOPS

De hele dag door organiseren dertien jonge artiesten een reeks 'walk in'-workshops waar andere jongeren zelf aan de slag kunnen. Denk oude ambachten in een nieuw jasje! De workshops vinden doorlopend plaats van 10.00 uur tot 17.30 uur in het STADHUIS van MIJNLEUVEN, Naamsestraat 3b. Inschrijven is niet nodig, je komt gewoon wanneer en hoe lang je wilt.

10.00 – 11.30 uur: Keramiek met Eva Heynen

Van Grieks aardewerk tot Chinees porselein, keramiek is een – letterlijk – eeuwenoude ambacht die nog steeds helemaal hip is. Samen met keramiekkunstenaar Eva Heynen ga je aan de slag met boetseerklei. Ze toont je de basics om tot een mooi resultaat te komen!





© Eva Heynen

11.30 – 13.00 uur: Beeldhouwen met Merijn De Smet

Merijn De Smet bewijst dat beeldhouwen niet altijd met een hamer en beitel moet. Deze expert in mallen maken leert je hoe je eigen vingers, handen en zelfs gezicht afgiet tot een levensecht kunstwerk.





© Merijn De Smet

13.00 – 14.30 uur: Houtbewerking met Saté

De heren van Saté zitten dagelijks tot over hun oren in de houtschilfers om, net als de vroegere houtkunstenaars, prachtige en bruikbare voorwerpen te maken. Ze leren jou tijdens de walk in-workshop om zelf hout te bewerken.



© Saté



© Stina De Roeck

14.30 – 16.00 uur: Drukkunsten met Stina en Anneka

Stina De Roeck en Anneka Robeets zijn beiden gebeten door het combineren van verschillende ambachtelijke technieken. Ze gaan samen met jou aan de slag om met waterverf en lino-technieken een prachtig drukwerk te maken waar de drukkers van vroeger jaloers op zouden zijn.

16.00 – 17.30 uur: Kalligrafie en tekenen met Drink & Draw

Drink & Draw is een collectiefje van jongeren die één voor één gebeten zijn door beeldende kunsten. Ze nemen je tijdens Erfgoeddag mee in hun wondere wereld vol kalligrafie, schilder- en tekenkunsten, zodat jij als een echte miniaturist buiten loopt.





© Jonathan Roelants

10-17.30 uur: TextielLab

Organisatie: Jonna vzw, MIJNLEUVEN en Erfgoedcel Leuven

Vijf jongeren werkten een jaar rond op zaterdagvoormiddag aan kostuums, met als thema ambachten en de toekomst. Op Erfgoeddag kan je binnenstappen in hun werk en proces. Eva Luna, Karen, Silke, Stina en Theti leiden je naar de eerste verdieping van het stadhuis van MIJNLEUVEN en nodigen je uit om in interactie te gaan. Om samen tot een nieuw werk te komen.



© Lien Tallon

PRAKTISCH:

- Van 10 tot 17.30 uur
- Inschrijven niet nodig
- Gedeeltelijk toegankelijk voor rolstoelgebruikers

EXPO

Het ambacht van vriendschap

Organisatie: Koninklijk Verbond der Jaartallen

Het Jaartallenleven van Leuven staat sinds 1890 voor vriendschap. Van generatie op generatie wordt dit ideaal doorgegeven. Het 10 jaar oudere jaartal begeleidt (als peter) het opstartende jaartal. Vergelijk het met de meester-leerling verhouding tussen ambachtsman en leerling.



© Uschi Claes

PRAKTISCH:

- Van 10 tot 18 uur
- Optreden Joorzangers om 11.30 uur
- Niet toegankelijk voor rolstoelgebruikers

EVOCATIE

Het Leuvense brouwers-verleden

Organisatie: Academie voor het Leuvens dialect

Leden van de Academie voor het Leuvens dialect zoomen in op verhalen en archiefmateriaal over het Leuvense brouwersverleden. Het verhaal van het Leuvense bierbrouwen komt in het Leives tot leven in de Raadskelders van het stadhuis, waar ooit een herberg gevestigd was.

PRAKTISCH:

- Van 10 tot 18 uur
- Niet toegankelijk voor rolstoelgebruikers



2. UNIVERSITEITSHAL

© Storygraaf

EXPO EN WORKSHOP

Koffie, een kunst

Organisatie: CAG, Plantentuin Meise, Koffie Onan, KUp

Koffie branden en zetten is een kunst op zich. Een expo over de geschiedenis van het koffie-ambacht in Leuven, een infostand over het botanisch erfgoed van koffie of een workshop cupping waarbij je koffiesmaken leert herkennen, wijden je in in de boeiende wereld van koffie.



© Mojuice

PRAKTISCH:

- Van 10 tot 18 uur
- Workshop doorlopend van 10 tot 12 uur en 14 tot 16 uur
- Toegankelijk voor rolstoelgebruikers



Detail uit affiche van 'Le Lion' koffie van Delhaize, ca. 1890 - 1915, Archief Delhaize Koffiebrandster

EXPO

Vervaardigd voor de wetenschap

Organisatie: KU Leuven, Steunpunt Academisch Erfgoed

KU Leuven beheert uiteenlopende collecties academisch erfgoed. Het gaat om natuurhistorische verzamelingen, stukken uit de humane wetenschappen, elektrische instrumenten,… bedoeld voor onderzoek of als studie- en referentiemateriaal. Deze objecten worden vaak op maat vervaardigd door technici aan de universiteit en vormen een belangrijke bron voor de universiteitsgeschiedenis.

Maak kennis met instrumenten en apparaten voor colleges en laboratoria: meetinstrumenten, glaswerk, maquettes,… Weet je hoe deze instrumenten vervaardigd worden? Hoe kan je zien dat dit handwerk is? Deel op Erfgoeddag je kennis over de tentoongestelde objecten.

Of ontdek meer over het universitair patrimonium tijdens een rondleiding in de Universiteitshal.

PRAKTISCH:

- Van 10 tot 18 uur
- Rondleidingen elk uur tussen 11 uur en 16 uur
- Toegankelijk voor rolstoelgebruikers



© KU Leuven Digitaal Labo (Jesse Huiskamp en Frederic Van Cutsem)

3. STADSARCHIEF



© Stadsarchief Leuven

EXPO

Gezegeld Leuven

Organisaties: Stadsarchief, Omgevingen en Roel Renmans

Het stadsarchief heeft heel wat expertise rond sigillografie of zegelkunde: de studie naar vorm, inhoud en bestemming van historische zegels. Deze verbeelden vaak een wapen(schild), een portret, een ridder of een gebouw. Ieder exemplaar is uniek en persoonlijk. De expo toont de topexemplaren van stads- en ridderzegels uit de collectie. Ontdek met welke materialen deze gemaakt werden en hoe steden en hertogen zich profileerden op hun zegels.

© Storygraaf



© Mojuice



PRAKTISCH:

- Van 10 tot 18 uur
- In de leeszaal
- Toegankelijk voor rolstoelgebruikers
- Rondleiding om 11 en 15 uur, inschrijven via archief@leuven.be

RONDLEIDING

Achter de schermen

Benieuwd hoe de oorkonden met zegels worden bewaard in het archiefdepot? Schrijf dan zeker in voor een van de exclusieve rondleidingen en kom alles te weten over hoe je deze archiefstukken op een ideale manier bewaart.

WORKSHOP

Maak je eigen zegel

Organisatie: Stadsarchief, Jonna vzw

Net zoals een handtekening nu, was een zegel vroeger een persoonlijk merk. Koningen, graven en hertogen, maar ook stadsbesturen ondertekenden tot in de 19e eeuw hun brieven en oorkonden met zo'n zegel. Van wapen-, ridder- en portretzegels tot zegels met gebouwen. Laat je inspireren door de collectie van het stadsarchief en maak je eigen zegel. Voor kinderen vanaf 4 jaar en volwassenen.

PRAKTISCH

- Van 14 tot 18 uur
- In de leeszaal
- Voor kinderen vanaf 4 jaar en hun (groot)ouders
- Toegankelijk voor rolstoelgebruikers

© Jonna vzw



DEMONSTRATIE

Fotolab

PRAKTISCH

- Van 14 tot 16 uur
- Toegankelijk voor rolstoelgebruikers

Tijdens de inventarisatie ondergaan alle zegels uit de collectie een heuse fotoshoot. Vrijwilliger Danny neemt de zegels onder zijn lens en onthult details die voor het blote oog geheim blijven.

4. RIJKSARCHIEF



© Storygraaf

EXPO EN LEZING

Documenten van wereldbelang gerestaureerd

Organisatie: Rijksarchief, Universiteitsarchief en Book Heritage Lab-KU Leuven

De eeuwenoude inschrijvingsregisters van de universiteit zijn recent gerestaureerd en net terug in het Rijksarchief. Op Erfgoeddag tonen we het resultaat. Daarnaast kan je ook andere topstukken uit het archief van de oude universiteit bewonderen. Meer weten over de conservering en digitalisering van de oorkonden van dit bijzondere erfgoed? Ga dan langs in het Universiteitsarchief. (zie p.35)

Restaurator Herre de Vries toont je het hele restauratieproces en dompelt je onder in de boeiende wereld van oude en huidige restauratie- en conserveringstechnieken.

Met steun van het fonds Baillet Latour van de Koning Boudewijnstichting.



© Mojuice

PRAKTISCH:

- Van 10 tot 18 uur
- Lezing om 11 uur, duur: 1 uur
- Toegankelijk voor rolstoelgebruikers

RONDLEIDING

Het archiefwalhalla

Organisatie: Rijksarchief

Hoe bewaar je waardevol archief? Hoe zorg je voor optimale bewaaromstandigheden? En welke kennis en vaardigheden komen daarbij kijken? Tijdens een bezoek aan een depot van het Rijksarchief maak je kennis met de knowhow en het vakmanschap van de archiefmedewerkers.

PRAKTISCH:
- Van 10 tot 18 uur
- Toegankelijk voor rolstoelgebruikers



© Rijksarchief Leuven

EXPO

Hoe vervalst u het?

Op basis van bewijsstukken (munten, papieren, voedselbonnen, …) die in de archieven van het parket en de correctionele rechtbank bewaard worden, toont het Rijksarchief hoe inventief er vroeger werd vervalst en gefraudeerd.
Ook een vorm van vakmanschap.

PRAKTISCH:
- Van 10 tot 18 uur
- Toegankelijk voor rolstoelgebruikers

5. UNIVERSITEITSARCHIEF EN UNIVERSITEITSBIBLIOTHEEK

© Storygraaf

PRESENTATIE

Documenten van wereldbelang bewaard

Organisatie: Universiteitsarchief, Rijksarchief en Book Heritage Lab KU Leuven

De UNESCO verklaarde het archief van de oude Leuvense universiteit (1425-1797) tot documentair werelderfgoed. Maak in het Universiteitsarchief kennis met de lopende conservering, beschrijving en digitalisering van de oorkondenverzameling. Wil je de pas gerestaureerde inschrijvingsregisters van dichtbij bewonderen? Ga dan langs in het Rijksarchief (zie p.32). Met steun van het fonds Baillet Latour van de Koning Boudewijnstichting.

PRAKTISCH:

- Van 10 tot 18 uur
- Toegankelijk voor rolstoelgebruikers



© Universiteitsarchief

RONDLEIDING

Achter de schermen

Organisatie: Universiteitsarchief

Waren mijn grootouders vlijtige studenten? Hoe wordt perkament bewaard? Leidt de archivaris echt een stoffig bestaan? Op deze en vele andere vragen krijg je een antwoord tijdens een exclusieve rondleiding door de archivarissen. Doorlopend van 10 tot 18 uur.

DEMONSTRATIE

Papier restaureren

Organisatie: KU Leuven Bibliotheken, Dienst Bijzondere Collecties

Restauratrice Emma Van Briel legt je uit hoe zij papier behandelt dat beschadigd is en vlekken, schimmel, scheurtjes of gaten vertoond. Ze zorgt ervoor dat het papier er opnieuw fris en zo goed als nieuw uitziet. Dat kan alleen met de nodige kennis van zaken en met de juiste materialen. En natuurlijk, met veel geduld.



© Mojuice

PRAKTISCH:

- Van 10 tot 18 uur
- Toegankelijk voor rolstoelgebruikers

EXPO

Herman Teirlinck als boekbandontwerper

Herman Teirlinck was zeer creatief. Hij schreef romans, essays en toneelstukken, doceerde en regisseerde. Hij ontwierp onder meer meubels, toneeldecors en kledij. En was een talentrijke tekenaar, illustreerde boeken en ontwierp boekomslagen. Hij had veel belangstelling voor het kunstambacht. De tentoonstelling belicht Teirlincks verwezenlijkingen op het gebied van het boekbandontwerp.





© KU Leuven Bibliotheken

PRAKTISCH:

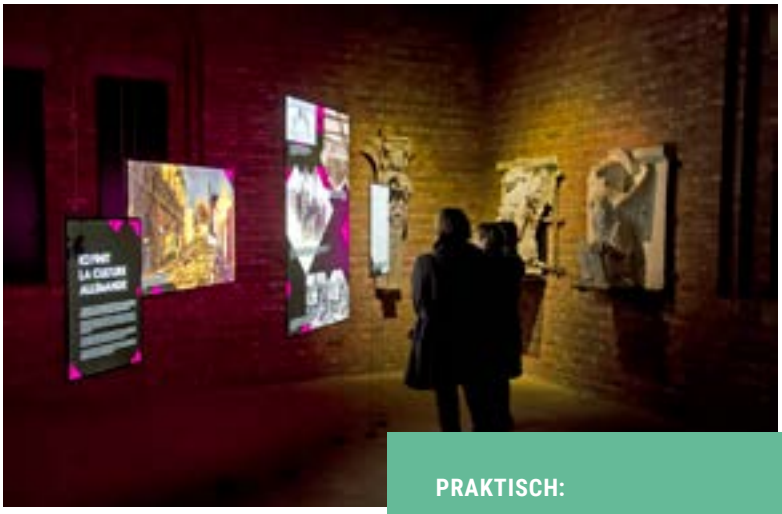
- Van 10 tot 18 uur
- Loopt nog tot 12 mei
- Toegankelijk voor rolstoelgebruikers

BEZOEK

Bibliotheek en Bibliotheektoren

Organisatie: KU Leuven Bibliotheken, Stafdiensten

Je kan doorlopend op pad met een gids om het gebouw van de Universiteitsbibliotheek met zijn imposante leeszaal te verkennen. Of je kan zelf tot boven in de Bibliotheektoren, uitzonderlijk gratis op Erfgoeddag. Breng zeker ook een bezoek aan de tentoonstelling 'Misdaad en Straf ' van studentenkring Alfa Archeologie vzw en bekijk de infostand met enkele recente digitaliseringsprojecten van KU Leuven Bibliotheken.



© Stad Leuven

PRAKTISCH:

- Van 10 tot 18 uur
- Rondleiding bibliotheek start elk half uur
- Bibliotheek toegankelijk voor rolstoelgebruikers.
- Toren niet toegankelijk voor rolstoelgebruikers

6. M - MUSEUM LEUVEN



© Storygraaf

RONDLEIDING

Ambachten in de M-collectie

Organisatie: M - Museum Leuven

Het museum bewaart een grote verzameling kunstwerken en objecten gemaakt door vakmensen en ambachtslui. Ontdek welke ambachten er in de M-collectie schuilgaan tijdens een unieke rondleiding door curatoren Marjan Debaene en Ko Goubert. Vanuit hun expertise in eeuwenoud vakmanschap geven ze inzicht in de rol van de ambachtsman in de kunsten.

PRAKTISCH:

- Museum open van 11 tot 18 uur
- Rondleiding om 11 uur en 14 uur, duur: 1.30 uur
- Reserveren verplicht via www.mleuven.be/nl/Erfgoeddag/rondleidingen-ambachten-in-de-mcollectie
- Toegankelijk voor rolstoelgebruikers



© www.lukasweb.be - Art in Flanders vzw, foto Dominique Provost

VIRTUELE TOUR

Met de M-app

In een speciale tour op de M-app ontdek je welke ambachten er schuilgaan in de collectie van het museum. Hoe gaat een glasblazer aan het werk? Hoe wordt zilverwerk gemaakt? Hoe maakt een beeldhouwer van een blok hout een kunstwerk?

PRESENTATIE

Restauratie Sint-Pieterskerk

De Sint-Pieterskerk bevindt zich in de laatste fase van haar 20-jarige restauratie. Het restauratieproject zelf en de vele kunstwerken getuigen van vakwerk. Tijdens de presentatie in Museum M zoomt een restaurateur in op het verleden, heden en de toekomst. Je krijgt een blik op het restauratieproces en hoe je de kerk en haar vele kunstschatten binnenkort zal kunnen beleven.

PRAKTISCH:

- Presentatie van 11 tot 12 uur
- Toegankelijk voor rolstoelgebruikers



© M - Museum Leuven

ERFGOEDSPECIALIST

7. KADOC – KAPEL



© Storygraaf

PRESENTATIE

Textiel = erfgoed x kunst?

Organisatie: KADOC-KU Leuven

Het voor Vlaanderen belangrijke textielambacht heeft in de KADOC-collecties sporen nagelaten: kant, habijten, vlaggen… Als 'artist in residence' laat Bram Van Breda (1992) zich inspireren door dat erfgoed voor de creatie van een nieuw kunstwerk dat hij in situ presenteert in de KADOC-kapel.

Vanuit zijn opleiding grafisch en textielontwerp (Sint Lukas Brussel-Gent) is Van Breda begaan met ontwerp- en maakprocessen uit het verleden en hoe ze zich verbinden met het heden. Zowel de kapel als het archief benadert hij als een ruimte in transitie, waar de tomeloze verandering in al haar lagen voelbaar en visueel wordt.

Ontdek tijdens Erfgoeddag dit proces en ervaar hoe erfgoed en kunst samenkomen in de KADOC-kapel.

PRAKTISCH:

- Van 10 tot 18 uur
- Loopt nog tot 29 mei
- Toegankelijk voor rolstoelgebruikers

© KADOC-KU Leuven



8. ABDIJ VAN PARK



© Storygraaf

PRESENTATIE EN WORKSHOP:

Het vakmanschap van de klokkengieter en de beiaardier

VREDESBEIAARD EN ABDIJKERK

Organisatie: Abdij Van Park en Campanae Lovanienses

Beluister en maak kennis met de nieuwe Vredesbeiaard van Abdij van Park. Dit instrument, een replica van de 18e- eeuwse beiaard, is een knap staaltje van giet- en stemkunst. Leuvenaar Jacques Sergeys was tot 1980 de laatste Belgische klokkengieter. In Abdij van Park komen zijn gieterij, alsook die van klokkengieter Van Aerschodt weer tot leven via authentieke documenten en voorwerpen. Leef jezelf in in het metier van de beiaardier en leer de knepen van het vak tijdens workshops op het oefenklavier. Ook voor kinderen.





© Storygraaf

PRAKTISCH:

- Van 13 tot 18 uur
- Gedeeltelijk toegankelijk voor rolstoelgebruikers

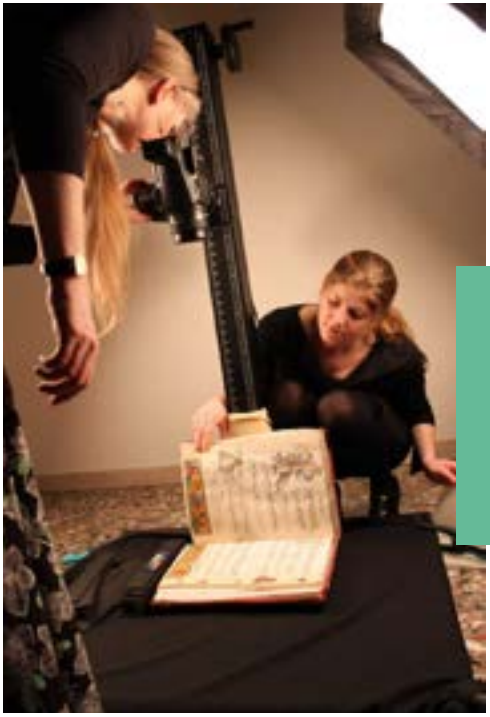
DEMONSTRATIE

Muziekhandschriften digitaliseren

LIBRARY OF VOICES, NORBERTUSPOORT

Organisatie: Alamire Foundation

Musicus en fotografe Dr. Lynda Sayce laat zien hoe zij met het Alamire Digital Lab een origineel muziekhandschrift digitaliseert. De hoge resolutiebeelden worden beschikbaar gesteld voor wetenschappelijk onderzoek of muzikale uitvoering via de Integrated Database for Early Music (www.idemdatabase.org). Een unieke kans om de nieuwe Library of Voices in de Nobertuspoort te bezoeken!



PRAKTISCH:

- Demonstratie om 14, 15, 16 en 17 uur
- Inschrijven verplicht via link https://alamirefoundation.org/
- Toegankelijk voor rolstoelgebruikers

© Alamire Foundation

RONDLEIDING

Ontdek museum en abdij

UiTPAS

ABDIJ VAN PARK EN PARCUM

Organisatie: Abdij Van Park en PARCUM

Een gids neemt je mee in de abdij in restauratie. Tijdens de rondleiding krijg je een unieke blik achter de schermen van verschillende delen van het gebouw, zoals de kloostergang met de gerestaureerde glasramen, de kapittelzaal, … In Museum PARCUM krijg je ook een begeleid bezoek aan de tentoonstelling Religie – Helend – Verdelend, zie pagina 49.



© Sarah Verplancke

PRAKTISCH:

- Rondleiding om 14 en 15 uur, duur: 2 uur
- Reserveren verplicht via info@abdijvanpark.be
- Gedeeltelijk toegankelijk voor rolstoelgebruikers

RONDLEIDING VOOR KINDEREN

De geheimen van de abdij

ABDIJ VAN PARK

Organisatie: Abdij Van Park

De gids neemt de kinderen mee achter de schermen van de abdij. We reizen terug in de tijd naar de middeleeuwen en ontdekken alle geheime plekken in de Abdij van Park. Luister naar leuke verhaaltjes, trek een pij aan en hou je klaar voor toffe opdrachtjes.



© PARCUM

PRAKTISCH:

- Rondleiding om 13 uur
- Voor kinderen van 8-12 jaar
- Reserveren verplicht via info@abdijvanpark.be
- Gedeeltelijk toegankelijk voor rolstoelgebruikers

EXPO

Religie - Helend - Verdelend

PARCUM

Organisatie: PARCUM

Vrede is de kern van vrijwel elke religie. En toch worden ontelbare oorlogen gevoerd in naam van God. Deze expo neemt je mee in de delicate verhouding tussen religie, oorlog en vrede doorheen de tijd. Religie - Helend - Verdelend biedt geen pasklare antwoorden, maar laat ons nadenken over welke rol religie en levensbeschouwing kan spelen in de diverse samenleving van vandaag.



© PARCUM

PRAKTISCH:

- Van 10 tot 17 uur
- Toegankelijk voor rolstoelgebruikers

9. HEILIG HARTINSTITUUT HEVERLEE



© Storygraaf

EXPO EN GEZINSWORKSHOP

De Tapijtschool van Heverlee

Organisatie: Cultureel erfgoed annuntiaten Heverlee vzw, Leuvens Historisch Genootschap, het Leo XIII-seminarie, KADOC

Wist je dat er in het Heilig Hartinstituut Heverlee ooit een tapijtschool met internationale faam huisde?

Kom kennismaken met de rijke collectie aan textiel en ontwerptekeningen en hoe ze hiervoor zorg dragen. Leer alles over de techniek van het weven en ga zelf aan de slag. Kinderen kunnen samen met hun ouders een eigen creatie weven.



© Cultureel erfgoed annuntiaten Heverlee vzw

PRAKTISCH:

- Van 10 tot 18 uur
- Ook voor kinderen
- Toegankelijk voor rolstoelgebruikers

GEZINSACTIVITEIT

Musica Futurista

Organisatie: MATRIX (Centrum voor Nieuwe Muziek)

De reuzegrote muziekmachine 'Musica Futurista' heeft heel wat speelplezier in petto voor creatievelingen, jong (5+) én oud. Met je handen, drumstokken en borsteltjes tover je een oneindig arsenaal aan verrassende klanken en geluiden tevoorschijn. Een muzikant laat je ontdekken hoe je op deze speeltafels in één-twee-drie muziek maakt.

Het ontwerp van Musica Futurista is van Jo Zanders, percussionist/instrumentenbouwer. Hij inspireerde zich op de experimentele instrumentenbouw van de componisten Luigi Russolo, Michael Waivisz en Mark Applebaum. Wil je meer weten over deze instrumentenbouwers en hun werk? Bezoek dan de expo en ontdek wat Luigi Russolo, Mark Applebaum, Harry Partch, Godfried-Willem Raes, Jo Zanders en Yuri Landman drijft, wie ze zijn en hoe ze het maken.

Hoe maakt u het? Op afspraak bij de muziekdokter

Muziek verzacht de zeden, dat zeggen we weleens. Ze kan ons ontspanning, verstrooiing of welbehagen schenken, na een overvolle werkdag bijvoorbeeld.

Heb je last van… insomnia? Verveling tijdens het werk? Fileleed? Financiële tegenslagen? Andere ongemakken? Onze dokter (gespecialiseerd in 'nieuwe muziek') weet raad en zal je de gepaste remedie, therapie (of paardenmiddel) voorschrijven.

PRAKTISCH:

- Van 11 tot 17 uur
- Voor kinderen vanaf 5 jaar
- Toegankelijk voor rolstoelgebruikers



© MATRIX



DEMONSTRATIE

Keramiek en porselein

Keramiste Christiane Zeghers en porseleindraaier Hein Severijns nodigen je uit in hun atelier. In dit pand huisde tot 1970 een schoenfabriekje, daarna werd het een biologische bakkerij en vanaf 1998 een keramiekatelier. Samen met leerlingen van het atelier demonstreren we verschillende technieken. Hein toont hoe je flesvormige porseleinen vazen draait en geeft een lezing. Van harte welkom!



© Christiane Zeghers

PRAKTISCH:

- Van 10 tot 18 uur
- Lezing over porselein om 11 uur en 15 uur, duur: 30 minuten
- Toegankelijk voor rolstoelgebruikers

EXPO

Ambachten en scouting

Organisatie: Scouts en Gidsen Museum Leuven

Scouting staat onder meer open voor creativiteit: de werking rond vaardigheden resulteert in jonge kunstenaars of ambachtslui. Dergelijke creatievelingen zijn herkenbaar aan een resem vaardigheidsinsignes op de mouwen van hun uniform...

De tentoonstelling stelt een aantal van deze vaardigheden centraal en laat een aantal dingen zien die er het resultaat van zijn.



© Scouts en Gidsen Museum Leuven



PRAKTISCH:

- Van 10 tot 18 uur
- Loopt nog tot 27 oktober 2019 (enkel op zondagen van 13 uur tot 17 uur)
- Toegankelijk voor rolstoelgebruikers

WANDELING

Van ambachtenzone tot European Green Leaf 2018

Organisatie: Vrienden van Heverleebos en Meerdaalwoud vzw

Een natuurgids neemt je mee naar de Vaartkom. Hier zie je hoe kleine ambachtelijke brouwerijen werden samengevoegd tot de grote brouwerij Stella Artois. De oude gebouwen krijgen een nieuwe functie terwijl de hele buurt vervelt tot een hippe woonkern, rondom groene pleinen en parken. Leuven kreeg vorig jaar de European Green Leaf Award voor haar inspanningen rond duurzaamheid en levenskwaliteit. De route eindigt op de Grote Markt bij het Leuvense brouwersverleden.



© Vrienden Heverleebos en Meerdaalwoud

PRAKTISCH:

- Van 14 tot 17 uur
- Vertrek aan OPEK
- Gedeeltelijk toegankelijk voor rolstoelgebruikers

Colofon

Samenstelling en coördinatie
Erfgoedcel Leuven (Tiny T'Seyen en Lore Cambré)

Auteurs
Deelnemende organisaties

Eindredactie
Erfgoedcel Leuven (Tiny T'Seyen en Lore Cambré)

Verantwoordelijke uitgever
Denise Vandevoort, schepen van cultuur, Prof. Van Overstraetenplein 1, 3000 Leuven

Erfgoeddag is een gezamenlijke organisatie van
30CC, Abdij van Park, Academie voor het Leuvens Dialect, Alamire Foundation, Aneka Robeyns, Book Heritage Lab-KU Leuven, Bram Kerkhofs, Campanae Lovanienses, Centrum Agrarische Geschiedenis, Christiane Zeghers, Cultureel erfgoed annuntiaten Heverlee vzw, Erfgoedcel Leuven, Erfgoedlabo Leuven, Giuseppe Minervini, Hans Geyens, Het Leo XIII-seminarie, Ief Spincemaille, Jonna vzw, KADOC, Koffie Onan, KU Leuven Bibliotheken – Dienst Bijzondere Collecties en Stafdiensten, Koninklijk Verbond der Jaartallen vzw, KU Leuven – Steunpunt Academisch Erfgoed, KUp, Leuvens Historisch Genootschap, Leuven Leest, MATRIX, MIJNLEUVEN, M - Museum Leuven, MUS-E, Omgevingen, PARCUM, Phaedra Derhore, Plantentuin Meise, Rijksarchief, Roel Renmans, Scouts en Gidsen Museum Leuven, Siggy Slock, Stadsarchief, SALSA! Vzw, Studenten Archeologie, Universiteitsarchief, Vrienden van Heverleebos en Meerdaalwoud vzw en Vrij Technisch Instituut Leuven.

Dit drukwerk werd 100% klimaatneutraal gerealiseerd
bij drukkerij Van der Poorten

Ontwerp: **TRIPLECLICK**DESIGN


KUNSTROUTE-LEUVEN
EDITIE 2019
ZONDAG 28 APRIL, WOENSDAG 1 MEI, ZONDAG 5 MEI 2019




APRIL
26/27/28
amateurama
DE HOOGDAGEN VAN DE LEUVENSE AMATEURKUNSTEN 2019
Amateurama is een initiatief van stad Leuven in samenwerking met:
amateurama.be


LEUVEN
EEUWENOUD
SPRINGLEVEND